

Forshaga kommun
kommun@forshaga.se

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Dejeskolan grundskola
i Forshaga kommun

Tillsyn i Dejeskolan grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Forshaga kommun under våren 2015. Dejeskolan grundskola besöktes av Skolinspektionen den 7 maj 2015.

Måluppfyllelse och resultat

I Skolverkets offentliga statistik registreras inte kunskapsresultat för skolformen grundskola. Skolan har inte heller någon sammanställning av elevernas kunskapsresultat.

Av skolans plan mot kränkande behandling framgår att skolan arbetar med och följer upp arbetet. Rektor, lärare och representanter för elevhälsan har uppgett att eleverna är trygga på skolan och att det är studiero för eleverna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-10-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Anmärkning	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Dejeskolan grundskola visar att det finns brister som rektor och huvudman måste åtgärda för att eleverna i grundskolan ska få den utbildning som de har rätt till och för att eleverna ska ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet i Dejeskolan grundskola. Kunskapsresultaten följs upp på individnivå av lärarna och rektorn, men det finns inga samlade resultat av kunskaper eller andra processer som leder fram till de nationella målen. Det finns dock ett kvalitetsarbete gällande trygghet och studiero samt arbete mot kränkande behandling i skolans "Plan mot diskriminering och kränkande behandling". I övrigt saknas dokumentation av systematiskt kvalitetsarbete. För att skolan ska veta att arbetsätt, arbetsformer och utvecklingsinsatser leder till att målen uppnås och ger avsedd effekt behöver arbetet och resultaten följas upp och dokumenteras kontinuerligt.

Beslut

2015-06-26

4 (16)

Dnr 43 - 2015:496

Rektorn måste ta ansvar för att hon tillsammans med personalen kan få en tydlig och heltäckande bild av verksamhetens mål, resultat och utvecklingsområden i förhållande till de nationella målen för utbildningen. Rektorn måste också ta ansvar för att skolans kvalitetsarbete dokumenteras.

Tillsynen visar vidare att elevhälsan, som med ett förebyggande och hälsofrämjande arbete ska stödja elevens utveckling mot målen, används sällan i Dejeskolan grundskola. En fungerande elevhälsa som kan arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande är ett viktigt stöd för elevernas utveckling mot målen, inte minst för elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn måste se till att organisera elevhälsan så att de kan arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande så att eleverna ska kunna utvecklas så långt som möjligt.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Forshaga kommun att senast den 15 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Forshaga kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Under intervjun med representanten för elevhälsan framkommer att det förutom specialpedagog ingår skolsköterska, kurator, rektor, skolpsykolog och skolläkare i elevhälsoteamet. Specialpedagogen säger att hon, kurator, skolsköterska och rektor träffas varje vecka och att skolläkaren deltar en gång per månad. Vidare berättar specialpedagogen att skolsköterskan och kuratorn finns på Dejeskolan varje dag men att psykologen finns centralt i Forshaga kommun och endast kommer till skolan vid behov. Enligt representanten för elevhälsan kan lärarna komma till elevhälsan när de har behov av stöd och säger vidare att elevhälsan har nära kontakt med rektor och lärare. Under intervjun framkommer att elevhälsan arbetar med utredande och åtgärdande insatser. Specialpedagogen berättar att elevhälsan inte har varit delaktig i grundsärskolans verksamhet och att elevhälsan hitintills inte har genomfört något förebyggande arbete för grundsärskolan. Varken skolsköterskan eller skolläkaren har varit delaktiga i något förebyggande och hälsofrämjande arbete gällande Dejeskolan grundsärskola, enligt specialpedagogen.

Rektorn uppger att elevhälsan ska fungera som ett bollplank för personalen i grundsärskolan men att det framförallt är genom nätverksträffar med habiliteringen som det förebyggande arbetet för eleverna i grundsärskolans inriktning träningskola sker.

Av Skolinspektionens utredning framgår att eleverna i grundsärskolan har tillgång till de kompetenser som elevhälsan enligt skollagen ska omfatta. Dock visar utredningen att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Skolan behöver därmed utveckla elevhälsans arbete så att de kan stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål samt undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Forshaga kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Forshaga kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Forshaga kommun en anmärkning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Forshaga kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder och planering för att genomföra dessa dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

I skollagen anges att rektorn ansvarar för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av dokumentet "Analys av det systematiska kvalitetsarbetet Dejeskolan och Olsätersskolan läsåret 2013/2014" som rektorn har skickat till Skolinspektionen inför tillsynen framgår att den senaste dokumenterade uppföljningen och analysen av resultaten gjordes i slutet av vårterminen 2014. I Dokumentet framgår att grundsärskolan genomfört en omorganisation men det finns inte några uppgifter om kunskapsresultaten för grundsärskolan. Dokumentet innefattar även Dejeskolan grundsärskola, enligt rektorn. Rektorn skriver i sin redogörelse inför tillsynen att elevernas kunskapsresultat följs upp genom individuella utvecklingsplaner, på arbetsplatsträffar och vid nätverksträffar med exempelvis barnhabiliteringen. Rektorn skriver också att elevernas utveckling har varit mycket bra.

Av "Dejeskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling" framgår att skolan har ett systematiskt arbete gällande det arbete som genomförs för att skapa trygghet och studiero samt motverka kränkande behandling.

I Intervjun med läraren framkommer att elevernas utveckling följs upp genom de individuella utvecklingsplanerna. Läraren uppger att rektorn och personalen på grundsärskolan träffas varje vecka för att "stämna av" och för att ha en mer allmän diskussion om elevernas utveckling. Det som framkommer under avstämningen gällande elevernas utveckling dokumenteras inte, enligt läraren. Vidare berättar läraren att grundsärskolans verksamhet utvärderades i våras men att han inte känner till hur utvärderingen ser ut eftersom det var en annan lärare som gjorde den och att han själv inte var delaktig i utvärderingsarbetet. Läraren säger att de ser hela dagen som en undervisningssituation och att de dagligen noterar hur det går för eleverna och hur de utvecklas samt att de diskuterar detta tillsammans i arbetslaget.

Representanten för elevhälsan uppger i intervjun att de inte är delaktiga i uppföljningsarbetet kring eleverna. Elevhälsan är inte med i uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling eller när det gäller att utvärdera och följa upp elevernas möjlighet att läsa något ämne enligt grundsärskolans kursplan, enligt specialpedagogen. Vidare berättar hon att en utvärdering av elevhälsans arbete genomförs i slutet av varje termin. Specialpedagogen säger att elevhälsan i detta utvärderingsarbete dock inte har pratat specifikt om eleverna i grundsärskolan eftersom det inte har kommit några signaler om behov därifrån.

Rektorn uppger i intervjun att hon följer upp elevernas kunskapsresultat genom samtal med lärarna och elevernas individuella utvecklingsplaner. Hon berättar att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling över tid men att det inte finns någon särskild mall för hur uppföljningen ska se ut. Dock tycker rektorn att de tydligt kan se att eleverna utvecklas och nämner som exempel att eleverna nu kan hantera att ta emot besökare i verksamheten. Vidare säger rektor att lärarna följer upp elevernas resultat dagligen samt att det sker mer systematiskt i slutet av varje termin då arbetslagen sitter tillsammans och diskuterar vad de har gjort och hur det har gått. Rektorn berättar att det är hon som analyserar det som framkommit under utvärderingen. Som exempel nämner rektorn att hon har kommit fram till att eleverna behöver mer tydlighet genom bildstöd och annat och säger att de också har följt upp hur arbetet har gått.

Enligt rektorn har hon fått en utvärdering från grundsärskolans personal innan hon sammanställde dokumentet "Analys av det systematiska kvalitetsarbetet

Dejeskolan och Olsätersskolan läsåret 2013/2014" som hon skickade till Skolinspektionen. Hon säger att dokumentationen angående den utvärderingen inte finns tillgänglig eftersom den antingen överlämnades muntligt eller för att den försvann under skolans ombyggnation.

Efter vårterminen 2014 saknas dokumentation gällande det systematiska kvalitetsarbetet för Dejeskolan grundskola, enligt rektorn.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet eftersom det inte dokumenteras. Exempelvis har inte rektorn tillsammans med lärarna gjort dokumenterade uppföljningar eller analyser av resultaten i olika ämnesområden. Rektorn och lärarna gör dock viss uppföljning av undervisningen genom muntliga samtal. Rektorn uppger även att hon följer upp elevernas kunskapsutveckling, att hon analyserar denna och vidtagit åtgärder för att förbättra undervisningen. Åtgärderna har följts upp. Även om rektor, till viss del tillsammans med lärare, bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete saknas systematik och dokumentation för det arbetet. Avsaknaden av dokumenterade uppföljningar, analyser och planerade samt vidtagna åtgärder kan leda till att systematiken i det långsiktiga utvecklingsarbetet inte fungerar. Det kan medföra att väsentliga utvecklingsbehov inte synliggörs och åtgärdas. Både insatser som inte fungerar och goda exempel behöver därför lyftas fram och dokumenteras på ett tydligt sätt.

Motivering till anmärkning som ingripande

Forshaga kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter när det gäller dokumentation av kvalitetsarbetet i Dejeskolan grundskola. Eftersom det i skolan bedrivs ett kontinuerligt utvecklings- och kvalitetsarbete bedöms emellertid bristen som mindre allvarlig. Forshaga kommun tilldelas därför en anmärkning och ska avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehjälp på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser.

Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-06-26
13 (16)

Dnr 43 - 2015:496

Beslut

2015-06-26
14 (16)

Dnr 43 - 2015:496

På Skolinspektionens vägnar

Marie Sjöberg
Beslutsfattare

Susanne Nordberg
Susanne Nordberg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Dejeskolan grundskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Dejeskolan grundskola

Dejeskolan grundskola med årskurserna 1 till 9 har sammanlagt tre grundskolelever som läser inriktning träningskola, det vill säga enligt kursplanerna i ämnesområden. Eleverna i Deje grundskola undervisas i en fristående byggnad i nära anslutning till Dejeskolan F-9. Dejeskolan grundskola delar elevhälsa med Dejeskolan F-9. Detta beslut avser eleverna i grundskolans inriktning träningskola.